

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«АБСТРАКТНИЙ ЖИВОПИС»

підготовки другого (магістерського) рівня

спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво,

декоративне мистецтво, реставрація»

Силабус освітнього компонента «Абстрактний живопис» підготовки магістра образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, за освітньо-професійною програмою «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Розробник: Прокопович Тетяна Анатоліївна, доцент кафедри образотворчого мистецтва, кандидат психологічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Каленюк О. М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

Протокол № 4 від 28. 10. 2022 р.

Завідувач кафедри:

Каленюк О. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	02 - Культура і мистецтво 023 - Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Другий (магістерський) рівень	Вибіркова 3
Кількість годин / кредитів 120/ 4		Рік навчання 1
		Семестр 2
ІНДЗ: немає		Лекції 10
		Практичні 14
		Самостійна робота 88
	Консультації 8	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прокопович Тетяна Анатоліївна

Науковий ступінь: кандидат психологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри образотворчого мистецтва

Контактна інформація (+380681015206, prokopovych.tetiana@gmail.com)

Розклад занять (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

На основі дослідження сучасних видів та течій живопису, під час вивчення освітнього компонента «Абстрактний живопис», здобувачі освіти формують здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва, що передбачають розуміння абстрактного мистецтва, в тому числі базових ідей абстракціонізму, а також вивчення художників – засновників і послідовників даних течій, їх стильові ознаки та засоби художньої виразності. Визначатимуть, вмітимуть аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського абстрактного мистецтва. Володітимуть інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах для зображення безпредметного живопису у сучасному образотворчому мистецтві.

Освітній компонент «Абстрактний живопис» сприятиме розвитку образного мислення і художніх здібностей, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва, а також виховання сучасної загально-естетичної культури здобувачів освіти.

2. Пререквізити: – базові знання ОК «Живопис», «Композиція».

Постреквізити: «Спецрисунок», «Спецживопис», «Актуальні мистецькі практики»

Мета і завдання освітнього компонента:

Мета освітнього компоненту «Абстрактний живопис» – це формування у здобувачів освіти фахових компетенцій в галузі культури і мистецтва, які сприятимуть засвоєнню вміння створювати високохудожні оригінальні твори у спеціальності образотворчого та декоративного

мистецтва. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Абстрактний живопис» є:

- засвоєння теоретичних основ про загальні положення, визначення абстрактного мистецтва, базові ідеї абстракціонізму;
- формування знань про течії абстракціонізму та їх характерні ознаки;
- закріплення практичних навичок про стильові ознаки та засоби художньої виразності течій абстракціонізму.

3. Результати навчання (Компетентності)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Абстрактний живопис», здобувачі повинні набути таких компетентностей (ЗК – загальні компоненти, СК – спеціальні компоненти):

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

СК 1. Здатність переосмислювати базові знання з композиції, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та декоративного мистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Абстрактний живопис», від здобувачів очікуються такі програмні результати навчання (ПР):

ПР 02. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.

ПР 03. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах.

ПР 11. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основні принципи розвитку сучасного візуального мистецтва.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю / бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Прак.	Конс.	Сам. роб.	
Змістовий модуль 1. «Геометрична абстракція».						
Тема 1. Абстрактне мистецтво, як різновид сучасного образотворчого мистецтва.	6	2			4	
Тема 2. Базові ідеї абстракціонізму	12	2			10	
Тема 3. Течії абстракціонізму та їх характерні ознаки.	13	1	2		10	5
Тема 4. Основні представники засновники і послідовники течій абстракціонізму.	14		2	2	10	5
Тема 5. Геометрична абстракція. Створити геометричну абстрактну композицію на одну з тем: «Закодоване сьогодні», «Побут» 50x70. Полотно, олія	15		3	2	10	10
Разом за змістовим модулем 1	60	5	7	4	44	
Змістовий модуль 2. «Лірико- емоційна живописна абстракція»						
Тема 8. Стильові ознаки та засоби художньої виразності течій абстракціонізму різних мистецьких шкіл безпредметного живопису.	16	2	2	2	10	5
Тема 9. Українські школи абстрактного живопису	14	2	2		10	5
Тема 10. Лірико- емоційна живописна абстракція. Створити лірико- емоційну живописну абстрактну композицію на одну з тем: «Вона», «Радість», «Смуток» 50x70. Полотно, олія	16	1	3		12	10
Тема 11. Фактура об'єкту і колір в абстрактному живописі. Тематична абстрактна композиція з використанням фактурних елементів, різних за формою, кольором та фактурою.	14			2	12	
Разом за змістовим модулем 2	60	5	7	4	44	
Усього годин / балів	120	10	14	8	88	40
Підсумковий контроль						
КР 1						30
КР 2						30
Всього балів						100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Контроль здійснюється у формі виконання здобувачем освіти контрольного завдання згідно затвердженого графіку. Контрольні роботи з курсу «Абстрактний живопис» проводяться у формі виконання практичних робіт. Оцінка за контрольну роботу доводиться до відома здобувачів освіти не пізніше семи днів після проведення. Перескладання контрольної оцінки з метою її підвищення не дозволяється. Максимальна кількість балів – 30.

Контрольна робота 1: Створити геометричну живописну абстрактну композицію в якій передано рух, динаміку, модерну пластику форми на одну з тем: «Пори року», «Урбаністика», «Ексцентричні танці», «Ритм», «Творчий вихор» 50x70. Полотно, олія

Контрольна робота 2: Створити абстрактну живописну композицію з використанням фактурних елементів, різних за формою, кольором та фактурою. на одну з тем: «Лабіринт», «Inspiration (Надхнення)» 50x70. Полотно, олія.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Опрацювання теоретичного матеріалу і доопрацювання практичних завдань відповідно тем змістових модулів.

Тема 1. Абстрактне мистецтво, як різновид сучасного образотворчого мистецтва.

Тема 2. Базові ідеї абстракціонізму.

Тема 3. Течії абстракціонізму та їх характерні ознаки.

Тема 4. Основні представники засновники і послідовники течій абстракціонізму.

Тема 5. Геометрична абстракція.

Тема 8. Стильові ознаки та засоби художньої виразності течій абстракціонізму різних мистецьких шкіл безпредметного живопису.

Тема 9. Українські школи абстрактного живопису.

Тема 10. Лірико-емоційна живописна абстракція.

Тема 11. Фактура об’єкту і колір в абстрактному живописі.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Для успішного засвоєння відповідних фахових компетентностей з даного освітнього компонента студент-магістр зобов’язаний відвідувати усі аудиторні заняття та виконувати завдання згідно навчального плану. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Здобувач освіти має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, електронною поштою. На запит зацікавлених здобувачів освіти, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи здобувачів освіти. Відвідування таких консультацій за бажанням здобувачів освіти.

На розгляд викладача, здобувачу може зараховуватись замість практичної поточної роботи участь у конкурсі чи виставці в період залікового кредиту, якщо він експонував роботу сучасного декоративного мистецтва. [2022 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)

В межах самостійної роботи здобувачі освіти опрацьовують задані для читання літературу, переглядають відео, виконують практичні завдання для самоконтролю і практичні завдання з метою перевірки засвоєння ними знань і набуття навичок.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом, але бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, здобувачі освіти має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність здобувача освіти на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з освітнього компонента і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими здобувачами освіти не передбачені.

У випадку, якщо здобувач освіти пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання яке оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

Викладання освітнього компонента ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Практичні роботи здобувачів освіти мають бути оригінальними творами власного виконання. Теоретична робота повинна ґрунтуватися на основі власних міркувань та умовиводів підкріплена дослідженнями попередніх напрацювань в даному напрямку.

Політика академічної доброчесності.

Здобувачу освіти необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не привласнювати чужу інтелектуальну і творчу працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць, та ін., необхідно вказувати посилання на першоджерело. Творчі (практичні) роботи студентів опрацьовуються на практичних заняттях і мають бути оригінальними творами власного виконання. У творчих, дослідницьких, методичних роботах, при виконанні самостійної роботи, слід аргументовано доводити і висловлювати власну думку, спираючись на знання та уміння, здобуті у процесі навчання у ЗВО.

Приклади можливої академічної недоброчесності :

-У практичних завдання – використання чужих робіт, виконаних не власне здобувачем освіти;

-у теоретичних завданнях – відсутність посилань на використані джерела, присвоєння, (без відповідних посилань) чужих умовиводів та міркувань.

У випадку пропуску здобувачем освіти лекційних чи практичних занять, здобувач освіти зобов'язаний самостійно опрацювати пропущені теми і виконати задані викладачем завдання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

-повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

-повторне проходження відповідної теми або змістового модуля.

Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Перескладання здійснюється за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) оцінюється без зниження оцінки.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, Кінцевий термін здачі – напередодні контрольної роботи з даного змістового модуля, або ж на затверджену, на засіданні кафедри дату перегляду академічних робіт в кінці семестру.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до 2022 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній,

неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки За умови підтвердження, що зміст майстер-класів (семинарів, курсів тощо) відповідає темам курсу, сертифікати участі в них (або інші підтверджуючі документи) будуть достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю з освітнього компонента «Абстрактний живопис» є залік.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві освіти з освітнього компонента «Абстрактний живопис», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу та підсумковий контроль (КР). Впродовж семестру, здобувач освіти за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи отримує – 40 балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі двох контрольних робіт. Контрольні роботи – це творчі практичні роботи за темами змістових модулів, за кожною з яких здобувач освіти може отримати максимально 30 балів.

Термін здачі контрольних робіт оприлюднюється на початку семестру. До здачі контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які здали усі поточні завдання даного змістового модуля. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач освіти може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, додатково виконати ряд тривалих та короткочасних етюдів, відповідно до теми, яка вивчається).

Порядок проведення заліку відбувається у вигляді перегляду представлених здобувачем освіти виконаних робіт за семестр відповідно до поданих тем. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються.

Максимальна кількість балів 100.

90-100 бал. – усі завдання виконані в повному обсязі. Студент проявив креативність мислення, що відобразилося у оригінальності форм виконаних завдань. Зроблені цікаві висновки до кожної теми з власними ідеями задіяння набутих компетентностей та отриманих знань.

82-89 бал – завдання виконані у повному обсязі. Допущені невеликі недоліки –с проявлена недостатня креативність мислення.

75-81 бал. – обсяг виконання завдань з порушеннями до вимог. Допущені певні недоліки у представлення матеріалу, аналізу. Не проявлені оригінальність та креативність за осмисленою тематичною інформацією.

67-74 бал. – неповний обсяг виконання завдань. Не дуже вдало підібраний візуальний матеріал щодо тематики завдань. Робота без креативних думок і смислового навантаження.

60-66 бал. – неповний обсяг виконаних завдань. Не проявлено у висновках до кожної теми креативного мислення та зачатків прогнозування щодо застосування отриманих компетентностей у майбутній роботі. Відсутня презентаційна складова творчої роботи.

1-59 бал. – Завдання виконані або частково, або не виконані зовсім. Не дотримано вимог до виконання завдань. Не опановано потрібні компетентності, не засвоєно потрібний обсяг знання для професійної роботи.

Перегляд творчих робіт відбувається в кінці кожного семестру у дату затверджену на засіданні кафедри.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою

контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Альберс Д. Взаємодія кольору. Класичний підручник для початківців-абстракціоністів.
2. Київ: Азбука, 2017. 216 с.
3. Антонович Є. А., Шпільчак В. А. Малюнок і живопис: методичні рекомендації. Київ, 1990. 85 с.
4. Берлач О. П. Малярські техніки, методи і прийоми роботи в станковому живописі.
5. Луцьк: Твердиня, 2011. 64 с.
6. Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія.
7. Львів: НВФ «Українські технологія», 2005. 198 с.
8. Вахрамєєва Г. І. Декоративний живопис. Луцьк: Поліграф. центр «Друк Формат», 2016.
9. 24 с.
10. Вахрамєєва Г. І., Каленюк О. М. Декоративний живопис. Луцьк: Поліграф. центр «Друк Формат», 2017. 24 с.
11. Волковський М. Колір в живописі. Київ: Видавництво В. Шевчук, 2016. 360 с.
12. Галькун Т. Д., Панфілова О. Г. Живопис натюрморту аквареллю: методичні вказівки.
13. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2022. 28 с.
14. Жердзицкий В.Е. Технология, способы и приёмы в создании произведений станковой живописи. Вісник Харківського художньо-промислового інституту. Харків., 2000. № 3. 107 с.
15. Жердзіцький В.Е. Ахроматичні і хроматичні кольори. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтва. Харків, 2005. № 1. С. 212-219.
16. Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І., Веремійчик І. М. Основи декоративного розпису.
17. Луцьк: Поліграф. центр «Друк Формат», 2017. 22 с.
18. Каленюк О. М., Панфілова О. Г., Тарасюк І. І. Формування професійних навичок майбутніх художників за допомогою живопису з натури. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий педагогічний аспекти Луцьк, 2022. С. 165-169.
19. Каленюк О., Панфілова О. Актуальні мистецькі практики: особливості впровадження в навчальний процес ЗВО. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич, 2022. Вип. 47. Том 2. С. 55-60.
20. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти: навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ: Вища школа, 2002. 188 с.
21. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти. К. Вища шк. 2002. 190 с.
22. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
23. Лоханько В. Е. Художні матеріали і техніка живопису. Харків: Фоліо, 2019. 196 с.

21. Марін К. Ні дня без пензля. Київ: МІФ, 2016. 192 с.
24. 22. Марчак В. Про малярство: навчальний посібник. Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018.
23. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник / укладач О. Я. Музика. Умань
25. : ВПЦ «Візаві», 2013. 114 с.
26. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). Київ: Каравелла, 2004. 304с.
27. Панфілова О. Г., Павлович О. В., Гуменюк Б. О. Вирішення основних педагогічних завдань в контексті навчання живопису натюрморту. Eurasian scientific congress. urasian scientific congress. Abstracts of the 6th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2020. Pp. 346-352.
28. Пенова В. П. Рисуем пейзажи. Харьков: БелгородКлуб Семейн. Досуга, 2013. 96 с.
29. Печенюк Т. Кольорознавство. Київ: Грані-Т, 2009. 192 с.
30. Прищенко С.В. Кольорознавство: навч. посібник/ за ред. проф. Є.А. Антоновича. Київ: Альтерпрес, 2010. 354 с.
31. Прокопович Т. А Галькун Т. Д. Живопис в умовах воєнного часу. Як змінилося мистецтво підчас війни – колористика, тенденції, сюжет. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти [Текст]: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2022. С. 99-102.
32. Прокопович Т. А. Композиція в монументальному живописі. Луцьк. СНУ ім. Лесі Українки, 2016. 24 с.
33. Прокопович Т. А. «Копіювання зі зразків». Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2017. 24 с.
34. Прокопович Т. А. «Монументальний живопис». Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2017. 28с.
35. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства. Луцьк: Вежа-Друк. 2016. 120 с.
36. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 124 с.
37. Прокопович Т. А., Галькун Т. Д. Живопис, рисунок, скульптура. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки. 2022. 31 с.
38. Прокопович Т. А., Лесик О. В. «Монументальний живопис, скульптура, копіювання зі зразків». Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2017. 28 с.
39. Прокопович Т. А. Рисунок, як основа в живописі та скульптурі. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2020. С. 86–89.
40. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. / уклад.: Є.В.Беліка, О.І.Конопко. К.:Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с.
41. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник. Львів: Аверс, 2010. 496с.
42. Хмельовський О.М. Теорія образотворення: Кн. 5. Композиція. Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2005. 408 с.
43. Яковлев М. І.Композиція + геометрія. Київ: Каравела, 2007. 240 с.
44. Якубюк А. М.Натюрморт : історія, теорія, практика. Луцьк: РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2009. 212 с.
45. Prokopych T., Avramenko D, Kaleniuk O., Lesyk-Bondaruk O., Tarasiuk I., Vakhramieieva H. Contemporary abstract art and its multidimensionality. AD ALTA: journal of interdisciplinary research. 2021. Vol. 11, No 1 (XV). P. 26 – 30. (Web of Science).